

UZASADNIENIE

postanowienia z 13 października 2021 roku

Pełnomocnik powoda adw. M. P. wniosła o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi B. M. z urzędu. Pełnomocnik oświadczyła, że koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

W oparciu o § 3 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu adwokatowi ustanowionemu z urzędu przysługuje prawo domagania się od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu.

Powyższe wskazuje, że koszty pomocy prawnej należy przyznać pełnomocnikowi z urzędu, gdy pomoc ta faktycznie została udzielona. Pełnomocnik ustanowiony z urzędu otrzymuje wynagrodzenie za faktycznie udzieloną pomoc prawną, nie zaś za samo ustanowienie i wyznaczenie (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 22 grudnia 2004 roku w sprawie o sygn. OZ 720/04). W szczególności nie stanowi udzielenia pomocy prawnej jedynie zapoznanie się przez pełnomocnika z aktami sprawy, bowiem w istocie nie polepsza ono sytuacji jego mocodawcy i jako takie może być uznane jedynie za przygotowanie się do świadczenia pomocy - podobnie jak choćby analiza stanu prawnego, orzecznictwa czy literatury (por. postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we W. z 19 listopada 2014 roku w sprawie o sygn. I SA/Wr 660/14).

Do odmiennych wniosków nie prowadzi utrwalone zapatrywanie, że sąd może odmówić przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, gdy uzna, że pełnomocnik dokonywał czynności niezgodnie z zasadami profesjonalizmu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 sierpnia 1997 roku w sprawie o sygn. akt II CZ 88/97; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 roku w sprawie o sygn. akt II CKN 341/98; postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2007 roku w sprawie o sygn. akt II CZ 69/07). Możliwość odmowy przyznania kosztów oparta jest na założeniu, że do sądu należy ocena, czy podjęte przez pełnomocnika czynności były w ogóle udzieleniem pomocy prawnej; negatywny wynik takiej oceny powoduje, że wniosek o przyznanie kosztów podlega oddaleniu. Przyjęcie, że pomoc prawna została udzielona, powoduje, że wniosek o przyznanie kosztów jest uzasadniony, co skutkuje ustaleniem ich wysokości zgodnie z właściwymi w tym zakresie przepisami. (por. uchwała Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2017 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 87/16)

W ocenie sądu sprzeczne z zasadami profesjonalizmu czynności adwokata ustanowionego z urzędu nie upoważniają go do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

W niniejszej sprawie pełnomocnik z urzędu powoda adw. M. P. podjęła czynności w postaci zapoznania się z aktami sprawy, złożenia pism procesowych z 26 listopada 2020 roku (k. 32), z 1 grudnia 2020 roku (k. 34-61) i z 2 grudnia 2020 roku (k. 33) stanowiących wykonanie zarządzenia z 16 października 2020 roku, z 15 marca 2021 roku (które zarządzeniem k. 70 zostało zwrócone), z 29 kwietnia 2021 roku (k. 74-75) jako odpowiedź na zarządzenie z 13 kwietnia 2021 roku, z 11 maja 2021 roku (k. 76-77), jak również z 2 lipca 2021 roku (k. 94), które zostało wniesione już po prawomocnym zakończeniu postępowania. Pełnomocnik wywiodła także zażalenie z 24 maja 2021 roku (k. 79-81) na zarządzenie z 12 maja 2021 roku (k. 75).

Koniecznym jest podkreślenie, że pełnomocnik z urzędu powoda została ustanowiona na początkowym etapie postępowania, gdy do sądu wpłynął pozew sporządzony przez powoda osobiście a mający szereg braków formalnych. Zasadniczym obowiązkiem pełnomocnika było podjęcie czynności celem usunięcia braków formalnych pozwu i nadanie sprawie biegu zgodnie z wolą powoda. Pełnomocnik powoda z tych obowiązków nie wywiązała się.

Bezsprzecznie pełnomocnik powoda adw. M. P. wykazała się aktywnością w sprawie, aktywność ta, w przekonaniu sądu, nie nosiła jednak znamion profesjonalizmu. Pełnomocnik powoda nie zdołała bowiem usunąć wszystkich braków formalnych pozwu – pomimo jasno kierowanych do niej zobowiązań w tym przedmiocie. Zarządzeniem z 13 kwietnia 2021 roku (k. 68) pełnomocnik powoda została zobowiązana do przedłożenia odpisu pozwu – pisma z 27 sierpnia 2020 roku złożonego przez powoda samodzielnie. Pełnomocnik nie wykonała tego obowiązku, pomimo jasno sprecyzowanej jego treści, albowiem przedłożyła inne pismo niż podane w wezwaniu k. 69. Konsekwencją tego uchybienia było zarządzenie o zwrocie pozwu. Następnie pełnomocnik wywiodła zażalenie na wskazane zarządzenie. Zażalenie zostało jednak odrzucone – jako niedopuszczalne, wobec niewystąpienia uprzednio przez pełnomocnika powoda z wnioskiem o doręczenie odpisu zarządzenia wraz z uzasadnieniem.

Nieprawidłowo wykonane wezwanie skierowane do pełnomocnika powoda oraz nieprawidłowo wniesione zażalenie doprowadziło do zakończenia niniejszego postępowania bez nadania sprawie biegu. Takie działania trudno uznać za świadczenie profesjonalnej pomocy prawnej.

Udzielenie stronie pomocy prawnej przez pełnomocnika oznacza ułatwienie jej uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia – wygrania sprawy. Jeśli jednak ustanowiony pełnomocnik nie podjął takich czynności, które mogłyby realnie zagwarantować stronie korzystny tok postępowania, to adwokat lub radca prawny nie zasługuje na przyznanie mu wynagrodzenia z urzędu. (A. P., Pełnomocnik z urzędu na wynagrodzenie musi zapracować, LEX/el. 2017).

Reasumując, brak jest podstaw dla przyznania pełnomocnikowi powoda adw. M. S.-P. zwrotu kosztów na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, sąd, na podstawie § 3 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, postanowił jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w rep. C oraz w kontrolce uzasadnień;
2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. doręczyć korespondencję do pełnomocnika powoda za pośrednictwem PI;
4. akta przedłożyć z wpływem lub za 14 dni od zpo.

G., 2 listopada 2021 roku Sędzia Anna Mejka